

"Evet, nasıl ki midenin itasıyla bütün mat'umat ita edilmiş gibi telakki ediliyor; hayatın itasıyla da, alem-i şehadet müştemil bulunduğu nimetlerle beraber ita edilmiş gibi telakki ediliyor." Bu konuyu izah eder misiniz?

Midenin verilmesi, mideye lazım olan yiyecek ve içeceklerin de verilmesini gerektirir. Zira mide, yiyecek ve içeceklerin hazmı için tasarlanmıştır. Hal böyle olunca mide verilip de yiyecek ve içecekler verilmez ise, bu abes olur, hikmetsizlik olur ki; Allah hikmetsizlikten ve abes iş yapmaktan münezzehtir ve mukaddestir. Öyle ise; midenin verilmesi yiyecek ve içeceklerin de beraberinde verilmesini gerektirir ki, nimet tamam olsun.

Aynı şekilde hayatın verilmesi de, alem-i şehadetin yani bütün kainat ve içindeki nimetlerin verilmesini gerektirir. Zira hayat, şu kainat fabrikasının bir neticesi, bir mahsulü gibidir. Hayatın oluşması ve devamı; ancak kainat fabrikasının çarklarının işlemesi ile mümkündür. Hayat kainattan süzülüp gelen bir meyve gibidir. Güneş, ay, su, hava, toprak, bitkiler, hayvanlar olmadan hayat olmaz. Demek bütün bu nimetler, hayatın oluşması ve devamı için verilmiştir.

Nasıl mide ile yiyecekler arasında şiddetli bir alaka ve gereklilik varsa, aynı şekilde hayat ile kainat arasında şiddetli bir alaka ve gereklilik vardır. Bu da hayatın nedenli mucizevi bir sanat olduğunu insanlara ilan ediyor.